

Statele trebuie sa învete sa taxeze rapid si inteligent noile comportamente de consum, inovatiile tehnologice si munca digitala (analiza)

Statele trebuie sa învete sa taxeze rapid si inteligent noile comportamente de consum, inovatiile tehnologice si munca digitala pentru ca, în câtiva ani, unele dintre taxe sau accize vor deveni tot mai mici ca impact bugetar, inclusiv în România, arata o analiza Frames.

Potrivit analistilor, desi statele europene au majorat constant taxele pe vicii în ultimele doua decenii, veniturile colectate nu au crescut proportional, ba chiar au stagnat sau au scazut în termeni reali, pentru ca politicile publice au functionat, iar oamenii consuma mai putin. Acelasi fenomen se observa si la accizele pe carburanti.

"România are nevoie, ca multe alte economii, de o schimbare semnificativa a modului în care trateaza taxele si impozitele platite de mediul de afaceri în asa fel încât sa își optimizeze încasarile la bugetul de stat. Dincolo de digitalizare, de reducerea evaziunii fiscale, statul român trebuie sa își adapteze politicile publice la noile realitati economice", arata analiza firmei de consultanta.

În plus, tranzitia accelerata catre vehiculele electrice si hibride a redus masiv cantitatea de benzina si motorina vânduta la pompa. Astfel, taxele de mediu si de consum, care reprezentau o plasa de siguranta pentru guvernele europene, devin din ce în ce mai volatile.

"Modelele traditionale de impozitare, construite pentru o economie industrială stabila, își arata astazi limitele. Pentru a supravietui financiar, toate statele lumii, inclusiv România, sunt aproape obligate sa adopte reglementari fiscale extrem de flexibile, sa se adapteze noii realitati. Statele trebuie sa învete sa taxeze rapid si inteligent noile comportamente de consum, inovatiile tehnologice si munca digitala. În câtiva ani de acum încolo, unele dintre taxe sau accize vor deveni tot mai mici ca impact bugetar, inclusiv în tara noastra", sustine sursa citata.

În aceste conditii, consultantii atrag atentia ca mentinerea acestor sisteme fiscale rigide va duce inevitabil la o criza de finantare a statului, de la cheltuielile de finantare la cele de investitii.

O analiza recenta, realizata de expertul Fondului Monetar International, Christoph Rosenberg, propune ca sistemele de accizare actuale sa fie concepute astfel încât sa reflecte direct gradul de risc al produselor (de exemplu, continutul de alcool, zahar sau nicotina), printr-o taxare mai precisa si nu generalizând prin majorari liniare ale cotelor existente, se precizeaza în document. De exemplu, potrivit analizei FMI, pe masura ce interdictiile privind fumatul se extind si preferintele se schimba, alternativele la fumatul clasic (precum consumul de tutun încalzit, tigari electronice sau pliculete cu nicotina) se adreseaza celor care nu pot renunta la acest obicei. Întrucât multe dintre aceste produse noi devin mai putin daunatoare, este logic sa fie taxate la un nivel mai mic, ce poate fi ajustat pe masura ce statele dispun de noi date si evaluari ale nevoilor de venituri.

Analiza FMI subliniaza ca accizele sunt o sursa stabila de venit (în jur de 2% din PIB atât în economiile avansate cât si în cele în curs de dezvoltare), dar eficienta lor scade în timp daca nu sunt ajustate la inflatie si la schimbarile de consum, motiv pentru care simpla majorare a cotelor nu este suficienta. În schimb, o politica optima si actuala presupune corelarea nivelului de taxare cu gradul de risc pentru consumatori si coordonare internationala pentru a limita evaziunea si migrarea consumului catre produse netaxabile.

"De la alcool la tutun, de la carburanti la alte produse accizabile, este nevoie de o flexibilizare tehnica a modului de taxare în asa fel încât sa previi cresterea puternica a preturilor, migrarea oamenilor catre alternative mai ieftine si, bineînțeles, extinderea pietei negre", a explicat Adrian Negrescu, managerul Frames, citat în comunicat.

Potrivit consultantilor companiei, aceasta nevoie de agilitate legislativa se observa deja, la o scara semnificativa, în politicile de mediu. Lupta împotriva schimbarilor climatice a forțat practic autoritatile sa inventeze instrumente financiare complet noi iar taxarea emisiilor de carbon reprezinta cel mai bun exemplu de politica fiscala dinamica.

"Uniunea Europeana a înțeles ca o simpla taxa fixa pe cosul de fum al unei fabrici nu este suficienta pentru a stimula inovatia verde. Astfel, a fost creat sistemul de comercializare a certificatelor de emisii, un mecanism în care pretul poluarii fluctueaza liber în functie de cerere si oferta, exact ca la bursa", a completat Negrescu.

Provocarea majora a aparut însa la granite, o data ce companiile europene, obligate sa plateasca scump pentru emisiile lor, riscau sa fie distruse de concurenta produselor ieftine importate din tari fara reguli ecologice.

Raspunsul a venit sub forma Mecanismului de ajustare la frontiera în functie de carbon. Aceasta inovatie legislativa flexibila penalizeaza direct importurile poluante, egalând costurile pentru toti jucatorii din piata. Practic, Europa a reusit sa exporte propriile norme fiscale si de mediu dincolo de granitele sale, taxând amprenta de carbon a unui produs indiferent unde a fost fabricat.

Pe de alta parte, companii uriase din domeniul tehnologiei si comertului electronic genereaza anual profituri de miliarde de dolari în tari în care nu au nici macar un singur angajat sau un birou fizic. Legislatia veche, care taxa profitul exclusiv la sediul central al companiei, a facilitat o mutare masiva a capitalului catre paradisurile fiscale.

Pentru a opri aceasta hemoragie financiara, guvernele au fost nevoite sa dea dovada de o adaptabilitate istorica. Sub coordonarea Organizatiei pentru Cooperare si Dezvoltare Economica (OCDE), peste 100 de state au agreat impunerea unui impozit minim global pe profitul corporativ de 15%. "Acest acord monumental redefineste regulile jocului. Gigantii digitali vor fi taxati proportional exact acolo unde își vând serviciile si își extrag valoarea, indiferent unde aleg sa își înregistreze sediul social", se arata în analiza.

În context, Negrescu a explicat ca adoptarea taxelor flexibile ar putea ajuta România sa depaseasca perioada de criza bugetara.

"Adoptarea taxelor flexibile ar putea ajuta România sa depaseasca perioada de criza bugetara. Gânditi-va ca numai dobânzile la creditele luate de tara noastra au ajuns la 60 miliarde lei, echivalentul a 3% din PIB. Cum sa ne mai încadram, în anii urmatori, în tintele de deficit daca ne îngropam în datorii. Solutiile sunt simple - ori scazi cheltuielile, ori optimizezi încasarile din taxe. Dincolo de reducerea evaziunii, cred ca o solutie optima este sa regândești taxele în asa fel încât sa reflecte dinamica economiei", a mai spus acesta.